

LECTURILE COPILĂRIEI

CLASA V-A

Lucica BUZENCHI

LECTURILE COPILĂRIEI

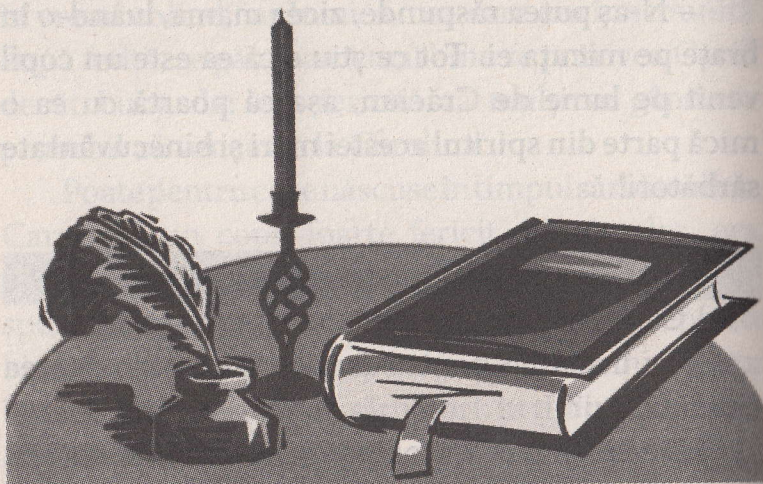
CLASA A V-A

☛ Desprindeți din text însușirile gingașe ale fetiței.

☛ Realizați rezumatul textului.

☛ Scrieți două sinonime pentru cuvintele: „dezbatere“, „inutil“, „cristalin“.

☛ Alcătuiți o scurtă compunere despre sărbătoarea Crăciunului.

CUPRINS

EMIL GÂRLEANU (1878-1914)	7
Gândăcelul	7
Căprioara.....	11
Sărăcuțul!.....	13
Vulturul.....	17
Grivei.....	21
ION CREANGĂ (1837-1889)	25
Amintiri din copilărie	25
Calul Bălan	25
La urat	34
La cireșe	38
Povestea unui om leneș.....	43
Povestea lui Stan Pățitul	47
Cinci pâini	80
Soacra cu trei nurori	88
Dănilă Prepeleac	99
Povestea lui Harap-Alb	120
Păcală.....	196
ION LUCA CARAGIALE (1852-1912)	201
Vizită.....	201
D-l Goe... ..	209
Examenul anual.....	218
Bacalaureat.....	223

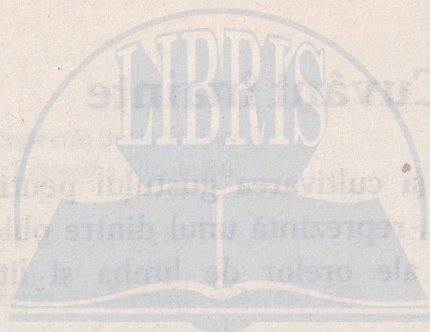
Un pedagog de școală nouă	229
PETRE ISPIRESCU (1823-1887).....	235
Prăslea cel Voinic și merele de aur	235
Greuceanu	255
Sarea în bucate	272
Aleodor împărat.....	283
VASILE ALECSANDRI (1818-1890)	295
Cuza Vodă	295
Legenda Lăcrămioarei	297
Dimineța	299
Plugurile.....	301
Iarna.....	302
Gerul.....	304
Lunca din Mircești.....	306
Sfârșitul iernei.....	309
Malul Siretului.....	311
Cucoarele.....	312
GEORGE COȘBUC (1866-1918).....	314
Mama	314
O scrisoare de la Muselim-Selo	318
Moartea lui Gelu	323
Noapte de vară.....	327
Gazel.....	330
Nunta în codru	331
MIHAI EMINESCU (1850-1889).....	337
La mijloc de codru.....	337
Ce te legeni... ..	339
O, rămâi... ..	342

Fiind băiet păduri cutreieram.....	344
Povestea codrului.....	347
Freamăt de codru	350
IOAN SLAVICI (1848-1925)	353
Păcală în satul lui	353
LUCIAN BLAGA (1895-1961).....	377
Stalactita	377
Pluguri.....	378
Țară.....	380
ALEXANDRU ODOBESCU (1834-1895)	381
Epimeteu și Pandora.....	381
Briareu.....	386
Poseidon și Atena.....	390
MARK TWAIN (1835-1910)	396
Aventurile lui Huckleberry Finn	396
Capitolul II	397
Capitolul III.....	407
Capitolul VIII.....	415
Capitolul XII	433
JULES VERNE (1828-1905)	445
Insula misterioasă	445
Partea I Naufragiații aerului	445
Capitolul I.....	445
Capitolul III.....	456
CHARLES LAMB (1775-1834)	
MARY LAMB (1764-1847)	469
Povestiri după Shakespeare	469
Regele Lear	469

Hamlet, prințul Danemarcei.....	492
ANDREW LANG (1844-1912)	516
Copilăria și părinții	516
lui Ulise	516
FRANCES ELIZA HODGSON BURNETT...523	
Mica prințesă	523
I. Sara.....	523
III. Ermengarde	539
V. Becky.....	550
Micul lord Fauntleroy	565
I.....	565
II	580
III.....	615
KATE DOUGLAS WIGGIN (1856-1923)	625
Colindul de Crăciun al familiei Bird	625
I. Un mic sturz.....	625

ALTE APARIȚII EDITORIALE

- 1 BASME DE NOAPTE BUNĂ
- 2 POVEȘTI DE NOAPTE BUNĂ
- 3 FABULE – LA FONTAINE
- 4 VRĂJITORUL DIN OZ- LUX
- 5 CENUȘĂREASA
- 6 MICA SIRENĂ
- 7 MOTANUL ÎNCĂLȚAT
- 8 SOLDĂȚELUL DE PLUMB
- 9 SCUFIȚA ROȘIE
- 10 DEGETICA
- 11 CRĂIASA ZĂPEZII
- 12 Pov. PUNGUȚA CU DOI BANI
- 13 Pov. CAPRA CU TREI IEZI
- 14 Pov. URSUL PĂCĂLIT DE VULPE
- 15 Pov. MUZICANȚII DIN BREMEN
- 16 Pov. RIDICHEA URIAȘĂ
- 17 Pov. CEI TREI PURCELUȘI
- 18 Pov. RĂȚUȘCA CEA URÂTĂ
- 19 Pov. BUCLE AURII ȘI URSULEȚII
- 20 Pov. PRINȚUL FERMECAT
- 21 Pov. ALBĂ CA ZĂPADA
- 22 Pov. FRUMOASA DIN PĂDUREA ADORMITĂ
- 23 JACK ȘI VREJUL DE FASOLE
- 24 Pov. HANSEL ȘI GRETEL

EMIL GÂRLEANU (1878-1914)

Scriitor, publicist și traducător, Emil Gârleanu s-a născut la Iași, într-o familie moldovenească.

Cea mai reprezentativă lucrare a sa este volumul „Din lumea celor care nu cuvântă”, în care înfățișează aspecte din universul necuvântătoarelor, care duc o viață aparte, plină de neliniște, cu bucurii și drame neașteptate, prezentate de autor cu mare sensibilitate și duioșie.

Opera sa mai include basme, schițe și nuvele în care autorul a redat momente din viața țăranilor și a intelectualilor, contribuind astfel la îmbogățirea literaturii române.

GÂNDĂCELUL

Cum venise pe lume, nici el nu-și dădea seama. S-a trezit ca dintr-un somn și parcă era de când pământul. Nu simțise nici durere, nici bucurie. Și mult își muncise gândul: cum răsărise, și-al cui era? Mic cât un fir de linte, mișca piciorușele fragede și ocolea, pe de margini, frunzișoara care-l adăpostise. Într-o zi încercă o pornire lăuntrică: ieși de sub umbra răcoroasă și dădu buzna afară, în ploaia de lumină. Atunci rămase pe loc, orbit de

atâta strălucire. Încetul cu încetul îi veni inima la loc, și îndrăzni: deschise ochisorii mai mult, mai tare, mai mari, îi deschise în sfârșit bine-bine și privi în sus. Se făcuse parcă mai mititel decât fusese. Cu câtă strălucire, ce adânc și albastru se dezvelea cerul! Și ce minune! Cu ochisorii lui mărunți, cât niște fire de colb, îl cuprindea întreg. Și ce întunecime, câtă umezeală sub frunzișoara lui. Ce căutase dânsul acolo? Iar din mijlocul tăriei albastre, un bulgăre de aur aprins arunca văpăi.

Tresări. Era el altul? Piciorușele nu mai erau ale lui de scânteiau așa? Și mai era îmbrăcat în aur! Căci și trupușorul lui, pe care și-l vedea pentru întâia oară, scânteia. Nu cumva era o fărâmiță căzută de acolo, de sus, o fărâmiță de lumină închegată, rătăcită pe pământ? Și, ca o adeverire, pe țărâna neagră trupul arunca o lumină dulce. Ce se mai întrebă! Fără îndoială, de acolo căzuse, acolo trebuia să se întoarcă. Dar ce depărtare! Și cum să ajungă? Privi în sus; și atunci, deasupra căpușorului, zări lugerul unui crin ce se ridica așa de înalt, că parcă floarea din vârf își deschidea paharul chiar dedesubtul bulgărului de aur, să-i culeagă razele.

În mintea lui își înjgheabă planul. Să se suie pe luger în sus, să meargă, să meargă și să meargă, până în vârf; și de acolo, la bulgărul de aur, din care credea că se desfăcuse: o săritură – sau o vedea el ce-o face.

Atunci se mișcă din nou și, după ce trecu peste un grăunte de piatră cât un munte și scoborî dincolo, se trezi la rădăcina crinului. Se odihni o clipă, apoi la drum, băiete! Mai întâi se rostogoli de pe tulpina lucie de câteva ori în țărână. Văzând asta, se ridică pe piciorușele dinapoi și, fără să știe pentru ce, cu cele dinainte își făcu, moșnegește, cruce. Pe urmă încercă din nou, și văzu că poate. Luciu i se păruse lugerul crinului, și când colo avea atâtea adâncituri, atâtea ridicături: văi, dealuri. Dar ce mireasmă se revărsa de sus!...

Și-a mers voinicul, a mers. Mult să fi mers. Se uită în jos și-l prinse amețeala. Privi în sus și se cutremură. Ce – nu făcuse nici un sfert din sfertul drumului! Puterile îi cam slăbiseră, dar nu se lăsa. Încă vreo câțiva pași, și ici, deasupra, parcă se întruchipa o frunzișoară lătăreață, ca o prispă. Acolo o să se odihnească. Și iar purcese la drum; și umblă, și umblă, băiete; și de-abia ajunse. Iar când a poposit, ud de sudoare, că părea o picătură de rouă, bulgărele de aur scăpătase de amiază. Și voinicul privi iar în sus. Privea în sus și nu-și credea ochilor: zile, săptămâni, luni avea de umblat. Și cât era de hotărât și de vânjos drumețul, nu-și putu opri un oftat:

– Uf! Că mult mai am de suit, Doamne!

Verificați-vă cunoștințele:

- a) Ce însușiri atribuie autorul gândăcelului?
Ce descoperă gândăcelul la venirea sa pe lume?
- b) De ce gândăcelul consideră că este o fărâmiță de lumină închegată, rătăcită pe pământ?
- c) Ce plănuiește gândăcelul?
- d) Care este valoarea artistică a textului?

Teme:

☛ Prezentați atmosfera sugerată în primele rânduri ale textului.

☛ Prezentați urcușul gândăcelului (ca simbol al drumului spre împlinire) și stabiliți o comparație între gândăcel și un erou din basme.

☛ Explicați următoarele expresii: „parcă era de când pământul“, „mult își muncise gândul“, „încercă o pornire lăuntrică“.

☛ Despărțiți în silabe următoarele cuvinte: „pământul“, „dezvelea“, „ochișorii“.

☛ Formați familia lexicală a cuvântului „pământ“.

☛ Exprimați, în câteva cuvinte, sentimentele autorului față de această vietate.

☛ Alcătuiți un scurt text în care să argumentați atitudinea oamenilor față de viețuitoarele mărunte.

CĂPRIOARA

Re mușchiul gros, cald ca o blană a pământului, căprioara stă jos lângă iedul ei. Acesta și-a întins capul cu botul mic, catifelat și umed, pe spatele mamei lui și, cu ochii închiși, se lasă dezmiardat. Căprioara îl linge, și limba ei subțire culcă ușor blana moale, mătăsoasă, a iedului. Mama îl privește și-n sufletul ei de fugarnică încolțește un simțimânt stăruitor de milă pentru ființa fragedă căreia i-a dat viață, pe care a hrănit-o cu laptele ei, dar de care trebuia să se despartă chiar azi, căci vremea înțercatului venise de mult încă. Și cum se uită așa, cu ochi îndurerați, din pieptul căprioarei scapă ca un muget înăbușit de durere; iedul deschise ochii. Căprioara se îmbărbătează, sare în picioare și pornește spre țăncurile de stâncă, din zare, printre care vrea să-l lase rătăcit. Acolo, sus, e păzit și de dușmănia lupului, și de iscusința vânătorului, căci pe muchile prăpastiilor acelora numai ele, caprele, puteau a se încumeta. Acolo, l-ar fi știut ca lângă dânsa. Dar până la ele erau de străbătut locuri pline de primejdii. Căprioara își azvârle picioarele în fugă fulgerătoare, în salturi îndrăznețe – să încerce puterile iedului. Și iedul i se ține voinicește de urmă; doar la săriturile amețitoare se oprește, câte o clipă, ca și cum ar mirosi genuna, apoi se avântă